

Федоренко І.А.,
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри міжнародного бізнесу та фінансів
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Волошина Г.С.,
магістрант, кафедри економіки підприємств міського господарства
Харківський національний університет міського господарства імені
О. М. Бекетова, м. Харків
Похиленко Д.О.,
магістрант, кафедри економіки підприємств міського господарства
Харківський національний університет міського господарства імені
О. М. Бекетова, м. Харків

ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ БЮДЖЕТУВАННЯ В СИСТЕМІ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

У міжнародній практиці бюджетування визнається однією з найбільш ефективних управлінських технологій у системі менеджменту, основна мета якого – підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємств. Проблематика впровадження ефективної системи бюджетування на промислових підприємствах на сьогоднішній день становиться значно актуальною та потребує устороннього дослідження.

На нашу думку, бюджетування вживається у двох значеннях. У вузькому значенні під бюджетуванням розуміють компонент фінансового планування, який являє собою діяльність економічно активного суб'єкта зі складання бюджетів і кошторисів, що відображають доходи і витрати. У широкому значенні бюджетування – це комплексна технологія або інструмент фінансового планування, які передбачають роботу з інформацією, яка відображає різні господарські та фінансові процеси.

Необхідність упровадження бюджетування на промислових підприємствах зумовлена тим, що побудова та аналіз різних видів та рівнів бюджетних форм надає менеджменту компанії інформацію для обґрунтування та прогнозування наслідків того чи іншого управлінського рішення (виробничого, фінансового, інвестиційного або маркетингового), оцінювання досягнутих результатів відносно цілей, встановлених фінансовими планами попередніх періодів.

Перевагами цієї технології є:

- спрощення системи контролю за коштами, що дає змогу скоротити непродуктивні витрати робочого часу структурних підрозділів;
- сприяння прозорості та передбачуваності потоків грошових коштів, посиленню контролю з боку керівництва за їхнім рухом;
- затвердження бюджетів надає структурним підрозділам підприємства самостійність у використанні коштів з фонду оплати праці, що підвищує матеріальну зацікавленість працівників в ефективному виконанні планових завдань;
- зниження ризиків використання вільних коштів підприємства;
- сприяє оптимізації документообігу;
- зміцнення комунікаційних зв'язків та сприяння консолідації діяльності усіх структурних підрозділів [1, с. 49].

Упроваджуючи бюджетування як необхідну складову системи фінансового планування, слід враховувати низку негативних аспектів цієї технології, а саме: різне сприйняття бюджетів у виконавців; бюджети містять чітку інформацію, але не завжди вказують на

причини відхилень фактичних показників від планових; бюджети, не доведені до відома кожного підрозділу або працівника, практично не впливають на мотивацію та підсумки роботи; ефективне впровадження бюджетування можливе лише за умов продуктивної праці, але персонал протидіє цьому, намагаючись мінімізувати навантаження, що викликає погіршення психологічного клімату у трудовому колективі; процес бюджетування на підприємстві може супроводжуватись конфліктами між менеджерами підрозділів та відділом контролінгу, завищенням потреб у виробничих ресурсах, неправдивою інформацією про бюджети у неформальних колах [3, с. 37].

Щодо подолання визначених проблем бюджетування, можна запропонувати наступні заходи:

- удосконалення організаційної структури підприємства, що дозволяє персоналізувати функції та відповідальність провідних менеджерів;
- правильне визначення центрів відповідальності та надання усіх необхідних повноважень відповідальним особам, бо саме контроль за правильністю використання наукових підходів у практичній діяльності менеджерів усіх рівнів дозволить досягти бажаного економічного ефекту;
- стандартизація даних для налагодження їх спільного використання всіма центрами відповідальності підприємства;
- удосконалення системи обліку, яка є «постачальником» необхідних даних;
- інтеграція бюджетування з організаційною та інформаційною структурами підприємства [2, с. 38].

Таким чином, застосування системи фінансового планування на промисловому підприємстві обумовлена впровадженням найбільш ефективних інструментів розвитку та реалізації запланованих стратегічних цілей, що дає можливість обґрунтувати напрямки підвищення ефективності управлінських рішень для забезпечення фінансової безпеки підприємства з урахуванням впливу загроз зовнішнього та внутрішнього середовища.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Кармінський А. М. Упровадження бюджетування на вітчизняних підприємствах / А. М. Кармінський // Фінанси України. – 2015. – № 4. – С. 45-50.
2. Колісник М. В. Бюджетування як шлях до ефективного управління / М. В. Колісник, У. О. Балик // Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського. – Вип. 7. – 2015. – С. 372-375.
3. Федорченко О. Є. Удосконалення системи бюджетування на підприємстві / О. Є. Федорченко // Економіка та держава. – № 11. – 2015. – С. 37-39.